

Kulturilerineq B - 2022

1. Ilinniartitsissutip inissisimanagera

Ilinniartitsissutip inissisimanagera tassaavoq atuagarsorneq, periaatsit, piviusunik allaaserisat periusaasartullu aqutigalugit nammineq kulturisamik allallu kulturinik ilinniartut paasisinneqarnissaat. Ilinniartitsissummi ilaapput kulturinik paasinneriaatsit assigiinngitsut, tassunga ilanngullugit kultureqariaatsit assigiinngitsut assigiinngissutaat assigiissutaallu, inuttut isigalugu aamma allat kulturianik annertunerusumik paasinnissamut ammaassisuuneratut isigalugu. Ilinniartitsissummi kulturit assigiinngiiaassusiannik kulturinillu suliaqartarnernut paasinnissamut periaatsit isiginneriaatsillu suliarineqartarput, ilinniartitsissummilu aamma kulturit naapeqatigiittarnerannik attaveqatigeriaatsinillu isummernissamut ilinniartut sakkussanik tunineqartarput. Ilinniartitsissummi aamma kulturit isikkulersugaanerisa nalilersornissaannut kulturikkut, oqaluttuarisaanikkut inuttullu atukkatigut pissutsit kinaassutsimut sunniuteqartut pillugit tunngavisusumik paasisitsisoqartarpoq. Ilinniartitsissummi inuiaqatigiinnik ilisimatusarnermik ilinniartitsissummut atassuteqartitsilluni inulerinermik ilinniartitsissut aallaavigineqarpoq.

2. Ilinniartitsissummi siunertat

Ilisimasat piginnaasallu

Nammineq allallu kulturianik ilinniartut ilisimasaqassapput, ilinniartullut nunami namminerimi avataanilu kulturit assigiinngissusiannik paasinninnissamut sakkussaqassallutik. Tamassumunnga atatillugu ilinniartut atuagarsorneq periusaasartullu aallaavigalugit sumiiffinni, nunami namminerimi nunallu tamat akoranni kulturit naapeqatigiittarnerat isummerfigisinnaassavaat.

Iikkagaqartarnermi sulinermilu piginnaasat

Ilinniartut imatut piginnaasaqartigissapput ilinniartitsissumi suliaqarnerminni kulturit naapinneranni pisartunik paasinninneq tunngavigissallugu, ilinniartullu kulturit akornanni assigiinngissutaasinnaasut isornartorsiullutik isummerfigisinnaassavaat. Nammineq qisuariaatsit eqqumaffigalugit kulturit naapinneranni qanoq pisoqartarnersoq paasisinnaassavaat allallu tupigusuutiginnaassallugit. Ilinniartut namminneq ilikkagaqariaatsiminnik paasinnissimassapput, tassunga ilanngullugu ilinniagaqarnermi piginnaasaqalerneq aammalu ilinniartitsissummi ilinniagaqarnermilu nammineersinnaassusertik ineriartortissinnaassallugu.

Inuttut inuillu akornanni attaveqatigiittarnermi piginnaasat

Ilinniartut marlukkaarlugit suleqatigiiaarlutillu sulisinnaassapput aammalu ilinniartut saqqummiineranni malinnaasinnaassallutik, isumaliuteqarsinnaassallutik isornartorsiuisinnaassallutillu. Inuttut kulturi, oqaluttuarisaaneq inuttullu atukkat aallaavigalugit kulturit kinaassutsillu imminnut atanerannik paasinnissapput. Kulturimi pissutsit tunngavigalugit perorsagaasimanerminnik ilinniartut inuttut paasisimasaqassapput, taassuma kingorna allanik naapitsinerminni kulturikkut suliaqarsinnaassallutik

suliareqqiisinnaassallutillu.

Kulturikkut inuiaqatigiillu akornanni piginnaasat

Ilinniartut imminnut avatangiisiminnillu paasinnissapput, tamanna aqqutigalugu Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinni ineriartorfiujuartuni nutaaliaasumi, arlalinnik kultureqarfiusumi inuillu tamat oqartussaaqatigiiffigisaanni namminneq isummernissaminnut peqataavinnissaminnullu tunngavissaqalerumallutik.

3. Iikkagassatut anguniakkat imarisaalu

3.1 Iikkagassatut anguniakkat

Ilinniartut uku piginnaalissavaat:

- a) nammineq allallut kulturiani kulturini assigiinngiarnernik ajornartorsiutinillu nalilersuilluni nassuiaanissaq siunertaralugu kulturimi atuagarsornerit naleqquttut atorsinnaassallugit,
- b) kulturit misissukkat akornanni assigiinngissutsit assigiissutsillu paasisinnaassallugit,
- c) kulturikkut oqaluttuarisaanerup ingerlanerata kingunerisaanik nammineq allallut naleqartitat qisuariarfigisinnaassavaat,
- d) kulturimi tigussaangitsut tigussaasullu immikkoortissinnaassavaat,
- e) kulturini namminnerna pissutsit pingaartillugit kulturikkut attaveqaqatigeriaatsit assigiinngitsut paasisinnaassavaat nalilersorsinnaassallugillu; naleqartitat, iloqqut oqariaatsillu,
- f) kulturimik isornartorsiullutik isummerninnaassapput, tassunga ilanngullugit kulturikkut, inuttut atukkatigut oqaluttuarisaanermilu aaqqissuussinerit, tassa kulturit assigiinngiiaassusiannut atatillugu nunarsuarmi assigiinngiiaarfiusumi qanilliarforfiusumilu pisartunut atatillugu assigiinngiiaartunik eqqarsaasersortarneq piviusorinnittarnerlu aamma
- g) tunngaviusumik periaasit sumiiffinni misissuinerit, apersueriaatsinut misissueriaatsinullu aammalu atortussanik katersinermut atatillugu atorneqartartut isummerfigisinnaassavaat atorsinnaallugillu.

3.2 Ilinniartitsissutip imarisai pingaarnerit

Ilinniartitsissutip imarisai pingaarnerit ukuupput:

- a) taaguut kulturi,
- b) nunarsuarmut isiginnilluni kalaallit qangalili maannakkullu kulturiat,
- c) nunarsuarmi kitaani kitaatalu avataani kultureqariaatsit,
- d) attaveqaqatigeriaatsit, tassunga ilanngullugit kulturip iluani, appassisumik ataqatigiissitsinermi qaffasissumillu ataqatigiissitsinermi,
- e) kulturimik paasinnittarneq kulturimillu paatsuuisarnerit, tassunga ilanngullugit taaguutsinut tunngatillugu assigiinngiiaassutsit, inuiaqatigiinneq pingaartitsineq aamma kulturimi eqqortunik periarfissanillu takunninngusunnginneq,
- f) oqaluttuarisaanerup kulturillu ingerlanerisa kingunerisaanik kinaassuseqalarterneq,
- g) kulturimi, oqaluttuarisaanermi inuttullu atugarisani pissutsit taaguutip kulturip ineriartorneranut sanniuteqartarnerat,

- h) danskit/kalaallit nunasiaqarnermi oqaluttuarisaanerat isiginiarlugu taaguuti ilanngutitaaneq, inuiaqatigiinnut ilanngutivinneq inuiannillu immikkoortitsineq,
- i) inuttut, ataatsimut nunarsuarmilu kinaassuseq,
- j) sumiiffinni sulinermut atornissai siunertaralugu kulturimik nalilersuinermi oqariaatsit aamma
- k) sumiiffinni sulinermut atornissai siunertaralugu kulturinik nalilersuineq kulturinillu misissueriaatsit.

3.3 Ilassutitut ilinniakkat

Ilinniartut taamaallaat pingaarnertut ilinniakkat atorlugit ilikkagassatigut anguniakkat angusinnaassanngilaat. Ilassutitut ilinniakkat imatut toqqarneqassapput pingaarnertut ilinniakkat ilanngullugit ilikkagassatut anguniakkat itisilernissaannut tapersiisillugit. Ilassutitut ilinniakkat assigiinngiaartinneqassapput aammalu sammisassatut toqqakkat ilanngullugit ilinniartitsisut ilinniartullu akornanni isumaqatigiissutaassallutik. Ilassutitut ilinniakkat pingaarnertut ilinniakkatulli Kalaallit Nunaanni nunanilu tamani pissutsinut sapinngisamik annertunerpaamik atassuteqartinneqassapput.

4. Ilinniartitsinerup aqqissuunneqarnera

4.1 Ilinniartitseriaatsimi periutsit

- a) Ilinniartitsinerni ilinniartut ilinniakkani qaffasissusiat ilisimasaallu aallaavigineqassapput.
- b) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartitsisut ilinniartullu akornani ilikkagaqartarnermi oqaloqatigiittarnerattut sapinngisamik isikkulerlugu.
- c) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartitseriaatsit assigiinngitsut paarlakaajaanneqassallutik.
- d) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartut soqutigisaat pisariaqartitaallu isiginiarneqassallutik, taaamaalilluni ilinniartut ilinniartitsissutip pissanganartuuneranik, naleqquttuuneranik soqutiginaruuneranillu misigisaqarnissamut periarfissinneqassallutik.
- e) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniagaqarnerup ingerlanneqarnerani sammisanilu ineriartortitsinermi ilinniartitsissut siuariarfiussalluni, tassa ilinniartitsissummi oqaatsit oqariartaatsillu ineriartorfiussallutik, taamaalilluni ilinniartut namminneerlutik suliariaaseqarnissamik ajornakusoortunillu eqqarsartarnissamut piffissap ingerlanerani sungiusarneqassallutik.
- f) ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq inuiaqatigiinnut avatangiiserisanut annertunerpaamik attuumassuteqalersillugu.
- g) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartitsissummi oqaatsit oqariaatsillu ineriartornerat siuariarfiussalluni, ilinniartut taamaalillutik suleriaatsini ajornakusoortunillu eqqarsarnermi nammineernerusunissamik sungiusarneqassallutik.

Ilinniartitsineq ingerlatsinernut arfineq pingasunut aqqissuunneqassaaq, taakkulu ilinniartitsissummi ilinniakkanik pingaarnernik imaqqassapput. Ingerlatsinerit atasiakkaat

pingaarnertut ilinniakkat ilaannik toqqakkanik imaqarsinnaapput, kisiannili ilinniakkanik pingaanernik ingerlatsinermi tamarmiusumi ingerlanneqartunik imaqartariaqarani.

4.2 Suleriaatsit

Ilinniartitsinermi suleriaatsit ilinniartut ilinnitsitsissummi oqaatsinik, qisuariartarnermik ajornakusoortunillu eqqarsarsinnaassusiannik ineriartortitsisut paarlakaajaallugit ilinniartunillu peqataatitsilersut atorneqassapput. Tassunga tapiliullugu ilimagineqarpoq ilinniartut suliaqarfimmi atassuteqarnik isummanillu uppersaanissamik, ingerlatitseqqiinissamik oqallinnissamillu piginnaasaqaleriartussasut. Ilinniartitsineq aamma siuariartortitsilluni aaqqissuunneqassaaq, ilinniartut taamaalillutik atortunik, atuagarsornermik periaatsinillu toqqaanerit annertusiartortumik qisuarfigisinnaasassallugit. Ilinniartitsinermi ilaassapput atortut nammineq katersukkat tunngavigalugit kulturinik nalilersuineq. Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsissummi oqaatsinik siullugu oqaasillit aappaattullu oqaasit isiginiarneqassallutik.

4.3 It

IT ilinniartitsinerup ilaatut ilaatinneqassaaq aammalu paasissutissanik ujarlernerumut, atortunik katersuinerumut ilinniakkanillu suliarineqarnikuusanik saqqummiinerumut atatillugu atorneqassalluni.

4.4 Ilinniartitsissummi oqaatsit

Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsissummi oqaatsinik aammalu ilinniartitsissummi oqariaatsinik paasinnittarnerat atuisarnerallu aaqqissuussamik ineriartortinneqarluni. Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartitsissutit siulianni oqaatsinik oqariaatsinillu ilinniartut piffissap ingerlanerani paasinnilluarsinnaatikkiartortillugit atuisinnaalluatiikkiartortillugillu.

4.5 Ilinniartitsissutinut allanut atassuteqartitsineq

Ilinniartitsineq imatut aaqqissuussineqassaaq piffissap ilaani suliaqarfiit akornanni sulisoqartarluni aammalu ilinniartitsissutini allani ilisimasaqarfinnik sanilliussisoqartarluni. Ilinniartitsissutit allat suleqatigiissutigalugit ilinniartitsissutit akoranni suliniummik minnerpaamik ataatsimik suliaqartoqassaaq. Ilinniartitsissutit psykologi, kalaallisut, oqaluttuarisaaneq, inuiaqatigiilerineq, danskisut upperisarsiorneq suleqatigiissutigineqarluarsinnaapput. Piffissap suliniuteqarfiusup kingorna ilinniartitsissutit suliniummi ilaatinneqartut pillugit uppersaammik tunniussisoqassaaq.

5. Nalilersuineq

5.1 Ingerlaavartumik nalilersuisarneq

Ilinniartunik ataasiakkaanik ilitersuineq aqutugalugu aammalu misissuineq, imminut nalilersorneq aamma ilinniarnep ingerlanerani tamarmiusumi ilinniartut ataasiakkaat ilinniartinneqarnerannik nalilersuineq atorlugit ilinniartut ataasiakkaat killiffimminnik ineriartornermillu ersarissumik paasisaqassapput. Suliat ilinniartitsinermi pissarsiat pillugit

ataasiakkaarluni ataatsimullu qisuariaateqarnermik ineriartortitsisut ilanngunneqassapput. Nalilersuineq siumut isigaluni pissaaq.

5.2. Misilitseriaatsit

oqaluttariarsorluni misilitsittoqassaaq, tassani misilitseriaatsit marluk uku akornanni klassimut ataatsimut ataaseq atuarfiup toqqassallugu:

Misilitseriaaseq a

Atortoq siumut ilisimaneqanngitsoq annerpaamik quppernerit nalinginnaasut (naqinnerit 2400-t, akunnequsersuutit ilanngullugit) marluk atorlugit apeqqutit tassunga atasut tulleriinnilersukkat atorlugit suliaq tunngavigalugu oqaluttariarsorluni misilitsinneq.

Piareersarnermut minutsit 48-t missaanni piffissaliisoqassaaq piffissarlu soraarummeerfik soraarummeertumut ataatsimut minutsit 24-t missaaniissapput.

Misilitseriaaseq b

Atortut siumut ilisimaneqanngitsut atorlugit soraarummeertullu nammineq misissuiffiginikuusaa atortullu katersugai tunngavigalugit suliat tunngavigalugit oqaluttariarsorluni misilitsinneq. Atortut siumut ilisimaneqanngitsut ilinniartup misissuiffiginikuusaanut tunngatillugu oqallinnermut, sanilliussinermu nalilersuinernulluunniit tunngaviussapput. Piareersarnermut minutsit 48-t missaanni piffissaliisoqassaaq, soraarummeertumullu ataatsimut piffissaq soraarummeerneq minutsit 24-it missaanissaaq.

Soraarummeerneq marloqiusaavoq, tassa soraarummeertup nammineq misissuiffiginikuusaminit atortut inerniliinerillu siullermik saqqummiutissammagit soraarummeertitsisorlu itisiliissutinik apeqqutaanik ilaneqassalluni. Taassuma kingorna atortut siumut ilisimaneqanngitsut sumiiffinni suinermit tungasut aallaavigalugit soraarummeernermit oqaloqatigiittoqassaaq. Piffissaq soraarummeerfik immikkoortuni taakkanani marlunni assigiimmik agguarneqassaaq.

5.3 Nalilersuinermit tunngaviit

Nalilersuinermit soraarummeertut ilikkagassatut anguniakkanik qanoq angusitiginersut tunngavigalugu naliliisoqassaaq. Nalilersuinermit soraarummeertut ukuninnga piginnaasaqarnerat pingaartinneqassaaq:

- a) ilinniartitsissutip imarisaani immikkoortunik ataatsimut isiginninnermik takutitsineq,
- b) ilinniartitsissut ataatsimut isigalugu ajornartorsiummik ataatsimik atassuteqartitsineq,
- c) suliaqarfimmi tunngavilersuutinik naleqquttunika atuneq aamma
- d) tulleriinnilersineq suliaqarfimmilu ajornartorsiummik ingerlatitseqqiineq.

Ataatsimut naliliineq tunngavigalugu karakteriliisoqassaaq. Misilitseriaatsimi b)-mi soraarummeertup ilaatigut sumiiffinni sulinermi suliaa ilaatigullu oqaluttariarsorluni saqqummiinera nalilerneqassapput.